

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

קו.

עין משפט נר מצוה

ל א ב ג ד מו פ"ה
מהל' מ"ח ה' א סג
עשין יב ש"ע"ד י"ד סי'
רמז סעף ב:

תורה אור השלם

1. ויאמר שמעון תמותו נפשי עם פלשתים ויט בכח ויפל הבית על הקרנים ויעל כל העם אשר בו ויהיו המותים אשר המית במותו רבים מאשר המית בחייו: שופטים טו ל
2. הכמות ג' נשים בנותה ביתה ואולת ב' ד' י' משלי יד א
3. ויקמו לפני משה ואנשים מבני ישראל חמשים ומאתים גישי עדה קראי מועד אנשי עדה: במדבר טו ב
4. וישמעו משה ויפל על פניו: במדבר טו ד
5. ויקראו למשה בפניהם לאתרו קודש יי: תהלים קו טו
6. ומושה יקח את האהל ויטו לו מחוץ לפתחה וידבק עם המזבח ויקרא לו אהל מועד ויהיה כל בני ישראל אל אהל מועד אשר מחוץ למחנה: שמות לג ז
7. ויקם משה וילך אל דתן ואבירם ויגב ויאחזיקו יקני ישראל: במדבר טו כה
8. וזכרון לבני ישראל למען אשר לא יקרבו אשר יו אשר לא מקרבו אתרו הוא להקטיר קטרת לפני יי ולא יהיה בקרב ועברו באשר דבר יי בני משה לו: במדבר יז ה
9. ויאמר יי לו עוד הבא נא וידך בחיקך ויבא ידו בחיקו ויצאה ודבתי ידו מצרעת פשלו: שמות ד ו
10. ויזבח אדניו צאן ובער ומריא עם אבן החולה אשר אצל עין רגל ויקרא את כל אחיו בני המלך ולכל אנשי יהודה עבדי המלך: במדבר כו ט
11. מיו רבע ולחמי רשף וקטב מריי וישן בהמותו אשלו עם חמת חולי עפר: דברים לב כד
12. ובני איליאב נמואל ודתן ואבירם הוא דתן ויאבירם קראי העדה אשר הצו על משה ועל אהרן בעדת קרח בהצאתם על יי: במדבר כו ט
13. תקפו מי מריבה אשר רבו בני ישראל את יי ויקדש בם: במדבר כ י
14. ויאמר משה בדת יי לכם בערב פשר לאכל ויחם בבקר לשבע ויחם בשבע יי את תלתיכם אשר אתם מליגים עליו ונתנו מה לא עלינו תלתיכם פי על יי: שמות טז ח
15. וידבר העם באליהם ובמשה לקח העליונו ממצרים למות במדבר פי אין לחם ואין מים ויפסנו קצה בלחם ויקלקל: במדבר כא ה
16. יש רעה חולה ראיתי תחת השמש עשר שמור לבעולי לך עתו: קהלת ה יב
17. ותפתח הארץ את פיה ותבלעם ואת בתיהם ואת אהליהם ואת כל היקום אשר ברגליהם בקרב כל ישראל: דברים יא ו
18. ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת בתיהם ואת אהליהם ואת כל היקום אשר ברגליהם ואת בני ישראל: במדבר כו י
19. ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת בתיהם ואת אהליהם ואת כל היקום אשר ברגליהם ואת בני ישראל: במדבר כו י
20. ואש יצאה מאת יי ותאכל את החמשים ומאתים איש מקריבי הקטרת: במדבר טו לה
21. קמש ירח עמד ובלה לאור חצוק יחלכו לנגה ברכ חנתיך: חבקוק ג יא
22. ואם בריאה יבא יי ופתחה הארץ את פיה ובלעה אתם ואת כל אשר להם ויהיו חיים שקלה וידעקם פי נאצו האנשים האלה את יי: במדבר טו ל
23. מה ישיקה הוא שיקה ומה שיעשה הוא שיעשה ואין כל חדש תחת השמש: קהלת א ט
24. ובני קרח לא מתו: במדבר כו יא

מת: ולא קרת. ר"נ היו לזד קרח דכתיב חמשים ומאתים מתמות ואמה וזהו חס משמתו [במדבר טו]: **מן הכלועים ומן השרופין היה.** שגשפה נשמתו וגוף קיים ואח"כ נתגלגל עד מקום הצלועין ונבלע דכתיב צפרשת פנחס [שם טו] ונבלע אותם ואת קרח עמהם. ורבי יוחנן דאמר לא מן הצלועין ולא מן

השרופין דריש ליה להאי ואת קרח לאחריו ואת קרח צמות העדה ונגפה: וקרח צדייקו. ומדכתיב ותאלל את החמשים ומאתים איש מקריבי הקטרת וקרח מנמקריבי הקטרת הוה דכתיב חמשים ומאתים מתמות ואמה וזהו חס משמתו. חס א"נ ואת לרבות קרח עמהם: **שמש ירח עמד וזנב.** לעיל מיניה כתיב ותצקת ארץ צעטת צקיעת הארץ שנבלעו צקרקע שמש וירח עלו לאותו רקיע ששמו זכור ואמרו להקציה חס אי אמה עושה דין לנן עומס מקרח ועדמו: **לא נלא.** ונאיר לעולם: **צכודי לא מחיסם.** שהרי צכל יוס מלכי מורח ומערב צעשה שמינין כמריהן צראשם משמתוים לחמה: **והאידינא לא נפקי עד דמחו להו.** שכן גזר עליהם המקום כן שמעתי. ל"א והאידינא לא נפקי מאחר שראו שהקפיד הקציה על שלא ימחו לצדודו עד דמחו להו לא נפקי שחשו לצדוד המקום על בני אדם משמתוים לשמש וירח: **אין כל הוש סחם השמש.** ואי גיהנם לא אצרי עד ההוא פתחא הוה ליה חס: **דחש: לקרני פתחא.** שיקרב פתחא שם גיהנם ותפתח הארץ בנקום שה: **נשכלל.** מלשון (ישעיה טו) עיר צלוה. התקין לכן הקציה מקום גזוה שלא העמיקו כל כך צגיהנם ולא ממו: **טייעא.** סומח ישמעאל: **צנועי.** מקום שנתבלעו לשם עדה קרח: **צועא.** ראה נקצ שממנו יאל עשן: **צנא.** גיזה: **אמשיה.** שרה אותה צמים. לטון (צרכות יד יז): **משי ידיה:** (ובל) **שליש יוס.** סחר לגיהנם ועולה לשם: א"ל

ספרה למויה. שעה וישבה על פתח הצית כל מי שהיה צל לקרוח רואה ראשה פרוע וחוזר: **מעשר.** ראשון דשקליתו ארון הכו מד מי לכהן: **דגיו למויכו.** דכתיב (במדבר ח) והעבירו תער על [כל] צפרס ומשחק צכס כאילו חסם שוטים: **כופסא.** רעי כמו צטולא דכופסא דאמרן לעיל (דף טז). כנלל הזה חסם חשבים צעייני: **עינא ירב.** עין נתן צשעריכס כדי שלא יהא צכס צורה כמותו: **אמר לה.** קרח איהו נמי משה עצמו גלח כל עשור: **כיון דכנול רכוסא דידיה הוה.** אינו מושש חס גילח עצמו דקאמר לנפשיה תמות נפשי עם פלשתים אגוז שערי כמותם ומה לי בכך שהם מקיימין אפילו מה שאני מנול לשחוק אגוז עכשיו כמותם כדי להפיס דעתם: **ועוד דקאמר לכו.** עשו פתיל תכלת צד' כנפות הכגד ואי ס"ד תכלת משז מפני מה לא יאמר לעשות כל הכגד כולו תכלת: **אפיק גלימא דסלפא.** קח לך צגדים של תכלת וכסיהו לכולו מתיבתך וכסה צה' צה"מ חמה וצברותך: **קנא לאספו.** אל (הסתר) [מסתרי] עם משה. קניו היינו התראה: **ונטה לו מחוץ למחנה.** יאל מחוץ למחנה שלא יחשדוהו **עוד: מלאן שאין מחוץ צמחוקס.** שמתח על צדודו והוא עצמו הלך לצטל מחלוקת: **חולק על רבו.** חולק על ישיבתו: **אשר הו על משה ועל אהרן צעדה קרח צהוים על ה'.** מעלה עליהם הכבוד כאלו היו חולקים כלפי שכינה: **מריבה.** תגר וקטטה לפטפט נגדו צדכרס: **מחרס.** אומר על רבו שונה לו מדה כנושה ומדת חמירית: **מחרסה.** מחפה עליו צדכרס: **אקלידי.** מפתחות: **וקולפי.** מנעולים: **דגילוי.** כולם המפתחות והמנעולים של עור היו ואעפ"כ היו שלם מאות פרות טעונות. ל"א דגלדא לנודך שקיס והמלופין ויסיסן של עור היו: **לא מן הכלועין ולא מן השרופין.** אלא צמגפה

- א) בקרה כתיב בדיה תרסנו, ב) מו"ק יח:א, ג) ו'ל יוסף, ד) וצרכות כו: ע"ש, ה) פסחים קע. ע"ש, ו) [שם] ג' מאות לאו דוקא וכן כל שלם מאות ב"ש רש"ס פסחים קע, ח) מדרס לט: ע"ש, ט) לעיל קג: י) דברים לט: י) מילה ד, ל) ב"ב ע"ד.

מוסף רש"י

שאין מחוץ למחנה. במחלוקת. שהיה משה מחוץ למחנה להשלים צדכרס שלם (במדבר טו ב). זה עושרו של קרח. שכל ידיו רוב ממוטו נתגלה ונמרו מן העולם (רש"ס פסחים קט). ששמעמיד על רגליו. ששמתו לכו (רש"ס שם). ג' מאות. לאו דוקא. וכן כל שלם מאות שכת"ס (רש"ס שם). וקולפי. מפתחות שקינין נלג"ו שצדכר"א (רש"ס שם). דגלדי. של מלופים של עור שנושאים על סוסים ומורסין וגמלים (שם) ואעפ"כ היה משוי ג' מאות פרות (רש"ס שם). אם בריאה גיהנם. חס בריאה פה לארץ משעת ימי צראשית (במדבר טו ז). מקום נתבצר להם. לטון גיזה. כמו (דברים ט) ונלוות צמיס (מילה יד). בועי. צקיעס דכתיב (במדבר טו) ותצקת האדמה אכר וגו' (רש"ס שם) ב"ב טד. קיטרא. עשן (שם). שקל גבבא דעמרא. לקח גית אמר וטרלה צמיס איהרן. הטו גבי אפי' שטרין צמיס (שם) אצית. הסכת ושמע (שם) דהו קאמרי הכי. שהי ידו חיס שאלה (שם).

זוחלי עפר אמר רב חסדא ^א כל החולק על רבו כחולק על השכינה שנאמר ^ב ברבי חנינא ^ג כל העושה מריבה עם רבו כעושה עם שכינה שנאמר ^ד המה מי מריבה אשר רבו בני ישראל (על) [את] ה' א"ר חנינא בר פפא ^ה כל המתרעם על רבו כאילו מתרעם על השכינה שנאמר ^ו לא עלינו תלונותיכם כי (אם) על ה' א"ר אבהו ^ז כל המהרהר אחר רבו כאילו מהרהר אחר שכינה שנאמר ^ח וידבר העם באלהים ובמשה ^ט עושר שמור לבעוליו לרעתו ^י אמר ר"ל זה עושרו של קרח ^{יא} ואת כל היקום אשר ברגליהם ^{יב} א"ר אלעזר זה ממונו של אדם שמעמידו על רגליו ואמר רבי לוי משוי ^{יג} מאות פרות לבנות היו מפתחות של בית גזויו של קרח וכולהו אקלידי וקולפי דגילדא א"ר חמא ברבי חנינא ג' מטמוניות הטמין יוסף במצרים אחת נתגלתה לקרח ואחת נתגלתה לאנטונינוס בן אסוירוס ואחת גנוזה לצדיקים לעתיד לבא וא"ר יוחנן קרח לא מן הכלועים ולא מן השרופין לא מן הבלועין דכתיב ^{יד} ואת כל האדם אשר לקרח ולא קרח ולא מן השרופים דכתיב ^{טו} באכול האש את חמשים ומאתים איש ולא קרח בתניתא תנא קרח מן השרופין ומן הבלועין מן הבלועים דכתיב ותבלע אותם ואת קרח מן השרופין דכתיב ^{טז} (ותצא אש מלפני ה') [ואש יצאה מאת ה'] ותאכל את חמשים ומאתים איש וקרח בהדיהו אמר רבא ^{יז} מאי דכתיב ^{יח} שמש ירח עמד וזבולה לאור חצוק יהלכו מלמד שעלו שמש וירח לזבול אמרו לפניו רבש"ע אם אתה עושה דין לבן עמרם נצא ואם לאו לא נצא עד שזרק בהם חצים אמר להן ^{יט} ככבודי לא מחיתם בכבוד בשר ודם מחיתם והאידינא לא נפקי עד דמחו להו ^כ דרש רבא מאי דכתיב ^{כא} ואם בריאה יבא ה' ופצתה האדמה את פיה אמר משה לפני הקב"ה אם בריאה גיהנם מוטב ואם לאו יבא ה' למאי אילימא למכריה ממש והא ^{כב} אין כל חדש תחת השמש אלא לקרובי פיתחא ^{כג} ובני קרח לא מתו תנא ^{כד} משום רבינו אמרו מקום נתבצר להם בגיהנם וישבו עליו ואמרו שירה ^{כה} אמר רבה בר בר חנה זימנא חדא הוה קאולינא באורחא אמר לי ההוא טייעא תא ואחוי לך בלועי דקרח אזיל חזא תרי בועי דהוה קא נפק קיטרא מנייהו שקל גבבא דעמרא אמשיי' מיא ואתוביה בריש רומחיה ואחלפי' התם איהרן א"ל אצית מה שמעת ושמעית דהו קאמרי הכי משה ותורתו אמת והן בראים

17. ואשר עשה לרתן ולאבירם בני איליאב בן ראובן אשר פצתה הארץ את פיה ותבלעם ואת בתיהם ואת אהליהם ואת כל היקום אשר ברגליהם בקרב כל ישראל: דברים יא ו
18. ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת בתיהם ואת אהליהם ואת כל היקום אשר ברגליהם ואת בני ישראל: במדבר כו י
19. ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת בתיהם ואת אהליהם ואת כל היקום אשר ברגליהם ואת בני ישראל: במדבר כו י
20. ואש יצאה מאת יי ותאכל את החמשים ומאתים איש מקריבי הקטרת: במדבר טו לה
21. קמש ירח עמד ובלה לאור חצוק יחלכו לנגה ברכ חנתיך: חבקוק ג יא
22. ואם בריאה יבא יי ופתחה הארץ את פיה ובלעה אתם ואת כל אשר להם ויהיו חיים שקלה וידעקם פי נאצו האנשים האלה את יי: במדבר טו ל
23. מה ישיקה הוא שיקה ומה שיעשה הוא שיעשה ואין כל חדש תחת השמש: קהלת א ט
24. ובני קרח לא מתו: במדבר כו יא